

Manualia universitatis studiorum Zagrabiensis -

Udžbenici Sveučilišta u Zagrebu

Josip Janković

SAVJETOVANJE

psihodinamski pristup

et cetera
• • •

Zagreb, 2008.

Objavlivanje ovog sveučilišnog priručnika odobrio je Senat Sveučilišta u Zagrebu na prijedlog Povjerenstva za znanstveno-nastavnu literaturu odlukom broj 02-2868/3-2003. od 18. studenog 2003.

Izdavač: **etcetera** d.o.o.
Slavenskog 6
10000 Zagreb

Za izdavača: Mia Janković

Urednik: dr. sc. Marija Bećirević

Recenzenti: dr. sc. Ljiljana Moro
dr. sc. Aleksandar Halmi
dr. sc. Dubravko Maleš

Slog: Ivica Ivaci

Naslovnica: Tea Janković

Tisak: Tiskara Zelina d.d., Sv. Ivan Zelina

© **etcetera** 2004. Sva prava pridržana.

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i sveučilišna knjižnica - Zagreb
UDK 159.913:364>(075.8)
JANKOVIĆ, Josip
Savjetovanje - psihodinamski pristup / Josip Janković. - Zagreb
: Et cetera, 2004. - (Udžbenici Sveučilišta u Zagrebu = Manu-
alia Universitatis studiorum Zagrabiensis)

Bibliografija.

ISBN 953.99612-0-3

I. Psihologijsko savjetovanje – Psihodinamski pristup
440607110

Sadržaj

Predgovor	7
Uvod	11
Psihoanalitička teorija i shvaćanje psihodinamike	15
Jezik psihodinamskog savjetovanja.....	19
Psihodinamski kontejner - terapijski prostor	22
Objektni odnosi - stvaranje karaktera	29
Struktura ličnosti - ego, id i superego	33
Prijenos	37
Protupreijenos	40
Ego obrane	43
Rekonstrukcijske obrane	44
Kanalizirajuće obrane	44
Obrane neprihvatanja realiteta.....	46
Otpori	47
Psihičke reakcije na promjene i pritiske tijekom razvoja	48
Klijent ili osoba, korisnik, subjekt savjetovanja	51
Konfrontacija.....	53
Klarifikacija.....	55
Interpretacija.....	56
Uvjeti vođenja psihodinamskog savjetovanja	59
Prostor, vrijeme, okruženje	59
Psihološke pretpostavke psihodinamskog savjetovanja	64
Ugovaranje provedbe procesa	
Psihodinamskog savjetovanja.....	68
Dinamika procesa psihodinamskog savjetovanja	77
Razine doživljavanja dinamike odnosa.....	79
Tijek procesa psihodinamskog savjetovanja.....	90
Umjesto zaključka.....	99
Literatura.....	102

Predgovor

Savjetovanje se kao metoda koristi toliko široko da gotovo da nema područja u kojemu nije prisutno, sve od odgoja i obrazovanja do pružanja najrazličitijih oblika pomoći osobama u okviru sustava socijalne skrbi, zdravstva i gospodarstva. Njegova primjena u toliko velikom broju različitih područja u proces savjetovanja dovodi i veliki broj ljudi različitih po dobi, stupnju i vrsti naobrazbe, tipu problema s kojima se susreću, kvaliteti i intenzitetu odnosa s okolinom i, napokon, i samim sobom. Takva raznolikost svakako zahtijeva i različitost u pristupanju osobama i njihovim problemima. Jednom će biti dovoljno korisnika savjetovanja samo pažljivo saslušati pa da on tijekom samog izlaganja vlastitih problema, poteškoća ili ambivalencija osvijesti njihove uzroke i moguća rješenja kako bi sam donio potrebne odluke i proveo ih u djelo. Drugi put će biti potrebna tek empatija, osjećaj razumijevanja njegovih poteškoća i emocija u posredovanju sa stručnjakom, kako bi se osoba kroz osjećaj da nije sama i od svih napuštena, ojačala i bila u stanju nastaviti dalje suočavati se s dnevnim poteškoćama. Treći put će biti potrebno zaći duboko u problem i još dublje u njegovu pozadinu i uzroke zapretane davno među brojnim drugim potisnutim sadržajima, neprorađenim traumatskim doživljajima i nejasnim, opterećujućim odnosima.

Sve to uvjetuje i primjenu različitih pristupa, od nedirektivnog Rogersovog, preko kratkog, rješenju problema usmjerenog, transakcijskog i niza drugih, na novim paradigama temeljenih, do psihodinamskog, kojim se razrješavaju složeni i duboko ukorijenjeni problemi, ostalim pristupi-

ma nedostupni. S obzirom na složenost socijalnih pojava, odnosa i uloga, njihovo miješanje, preklapanje, kao i mnogobrojne krizne pa i traumatske situacije kojima su izloženi svi stanovnici ovih naših područja, bilo u svojim obiteljima ili na nedavnim bojištima, takva se raznolikost problema javlja u praksi svih savjetovatelja. Da bi mogli primjereno odgovoriti svim toliko složenim i raznolikim zahtjevima i na optimalan način usmjeravati korisnike na putu prema rješenju njihovih problema, savjetovatelji moraju biti vrlo široko educirani i poznavati više pristupa, budući da uska specijalizacija savjetovašta i bavljenja samo jednim uskim područjem problema u našim, uglavnom malim sredinama, objektivno nije moguća.

Bilo da se pomoć pruža roditeljima u predškolskim ustanovama, učenicima i njihovim roditeljima u školi, obiteljima u lokalnoj zajednici ili ustanovi socijalne skrbi, ovisnicima i njihovim obiteljima u odgovarajućim ustanovama koje se bave rješavanjem ovog problema iz bilo kojeg aspekta (na ulici, u policijskoj postaji ili u okviru penalnog sustava, sustava za liječenje ovisnika, komune) ili izvan njih, stručnjaci će biti suočeni s toliko raznolikih problema, vrlo različite dubine i težine da će im za njihovo rješavanje biti potreban bar jednako toliko širok dijapazon paradigmi, metoda i tehnika. Jednako tako je i sa stručnjacima koje se bave zaštitom i unapređenjem duševnog zdravlja, partnerskim, međugeneracijskim, radnim i bilo kojim drugim odnosima, koji će isto tako biti primorani primjenjivati različite vrste savjetovanja i pristupa u radu s korisnicima uvijek iz drugog kuta, na drugoj dubini ili razini, uključujući u proces savjetovanja različite širine socijalnog okruženja što će isto tako zahtijevati korištenje vrlo različitih paradigmi, različiti tempo i intenzitet vođenja ovog složenog procesa.

U takvoj konstelaciji potreba i mogućnosti njihovog zadovoljavanja i ova knjiga ima ulogu da budućim i već educiranim savjetovateljima proširi krug poznavanja pristupa savjetovanju, paradigmi, metoda i postupaka, kako bi mogli probleme s kojima će se suočavati ili se već s njima suočavaju, vidjeti na još jedan, ovaj put vrlo složen i dubini problema primjeren način, a onda im i s više znanja i umješnosti prilaziti vodeći proces savjetovanja optimalnim putovima razrješenja složenih zapleta na relaciji superego – ego – id, ili pak nesvjesno – podsvjesno - svjesno. Zastoji do kojih dolazi na svim tim razinama svojom složenošću, dubinom i snagom potiskivanja toliko su teško dostupni da se neki suvremeni psihoterapijski pravci uopće njima ne žele baviti već ostaju na razini realiteta i onoga što se može promijeniti ovdje i sada. Usmjereni na površinske, što nikako ne znači i površne, zastoje koji se događaju u području svjesnog i na razini aktualnih dnevnih relacija, ovi pravci su izuzetno učinkoviti u tom području i u njemu ih treba koristiti. No, kada se pojave problemi duboko ukorijenjeni u teško dostupnim slojevima ličnosti, psihodinamski pristup je nezaobilazan želi li se riješiti uzroke problema, pa onda i same probleme, umjesto da se bez kraja i konca otklanjaju simptomi koji slijede jedan za drugim jer nije otklonjen njihov osnovni uzrok.

Sve to vrlo jasno upućuje na zaključak da nije moguće u praksi primjenjivati psihodinamsko savjetovanje bez odgovarajuće edukacije koju organiziraju i provode educirani stručnjaci kvalificirani za njegovu primjenu i edukaciju. Usto, tijekom primjene ovog tipa savjetovanja potrebno je bez izuzetka osigurati superviziju licenciranog supervizora koji je kvalificiran i za psihodinamsko savjetovanje.